

Hrvatska grančica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 6

PROSLAVLJEN KIRVAJ...

STR. / PAG. 7

PODIJELJEN SAKRAMENT
KRIZME U KARAŠEVU

STR. / PAG. 8-9

PISAC COSMIN NEIDONI

ORGANIZATOR
ZAJEDNIŠTVO HRVATA U RUMUNJSKOJ

2020

NOGOMETNI TURNIR "ZHR"
4. IZDANJE
Karaševo, 14.-15. kolovoza 2021. g.

KARAŠEVO
NERMİĐ
JABALČE
LUPAK
KLOKOTIČ
RAVNIK
VODNIK

ORGANIZATOR
ZAJEDNIŠTVO HRVATA U RUMUNJSKOJ

2020

NOGOMETNI TURNIR "ZHR"
4. IZDANJE
Karaševo, 14.-15. kolovoza 2021. g.

KARAŠEVO
NERMİĐ
JABALČE
LUPAK
KLOKOTIČ
RAVNIK
VODNIK

PROLAZ KARAŠEVO OSVOJIO TURNIR ZHR!

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 03.09.2021. u 15.30 sati. Gledajte nas!

REDACTIA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA;

Colaboratori:
Marla LAŢCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

UREDNIŠTVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA;

Vanjski suradnici:
Marija LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela; Petar Miloš

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 29.09.2021. od 11.00 sati (prije podne).

Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

NOGOMETNI TURNIR ZA JEDNIŠTVA HRVATA	STR. 3-4-5
PROSLAVLJEN KIRVAJ U VELIKOM KARAŠEVU	STR. 6
PODIJELJEN SAKRAMENT KRIZME U KARAŠEVU	STR. 7
PISAC COSMIN NEIDONI	STR. 8-9
HODOČAŠČA I HODOČASNICI	STR. 10
KOLOVOZ – VRIJEME PREDAHA I POVRATKA KORIJENIMA	STR. 11
PRAZAN GOVOR	STR. 12
ZILELE LITERATURII GERMANE LA UNIUNEA CROAȚILOR DIN ROMÂNIA	STR. 13
SUSRET U ZAJEDNIŠTVU	STR. 13
PESCARI PE MALUL BĂLȚII!	STR. 14
SPOJEN JE PELJEŠKI MOST	
MOST PREKO RIJEKE KARAŠA	STR. 15

SPOJEN JE PELJEŠKI MOST

Na samom kraju mjeseca srpnja podignut je i zadnji, 165. segment čelične konstrukcije težak 220 tona i time je Pelješki most spojen od Komarne do Brijeste.

S pajanjem Pelješkog mosta spojen je i teritorij R. Hrvatske, a značaj Pelješkog mosta ne ogleda samo u simboličkom smislu već i građevinskom, budući da će se svrstati među najveće građevine toga tipa izgrađene u Evropi tokom ovog stoljeća. Sam most je izrazito kompleksan građevinski zahvat, ali ne zaostaje ni preostali dio projekta, odnosno pristupne ceste kroz poluotok Pelješac i obilaznica Stona. Ukupna vrijednost projekta procijenjena je na 420,3 miliona eura i uključuje izgradnju mosta, koji povezuje jug Hrvatske s ostatkom države, kao i izgradnju pristupnih cesta s pripadajućim tunelima, mostovima i vijaduktima.

Most će imati dvije vozne trake i jednu zaustavnu liniju u svakome smjeru, a s obzirom na to da je velikim dijelom financiran iz sredstava Europske unije, za sve građane bit će besplatan. Visina mosta je

55 metara, ispod njega bi mogao proći i Titanik, kako je rekao premijer Plenković na svečanom činu spajanja, širina mosta iznosi 21 metar, a dužina mosta ima 2404 metara, dakle skoro dva kilometara i pol.

Izgradnja Pelješkog mosta je započela 30. srpnja 2018., a cjelokupni projekt kojim se ponosi cijela Hrvatska bi trebao biti završen do kraja 2022. godine.

Most preko rijeke Karaša

Nekako u isto vrijeme s početkom izgradnje Pelješkog mosta u Hrvat-skoj, možda nekoliko mjeseci kasnije, u Karaševu, najvećem mjestu Hrvata u Rumunjskoj, započela je izgradnja mosta preko rijeke Karaša, mosta koji bi trebao dodatno povezati naše mjesto. Da se odmah razumijemo, naš most nema niti izdaleka dimenzije nedavno spojenog Pelješkog mosta, ne radi se u Karaševu o tako zahtjevnom građevinskom pot-hvatu. Dužina našega mosta iznosi negdje do 20 skromnih metara ali ono što je najvažnije je činjenica da je i naš most spojen upravo ove godine, i to nekakvom modernom konstrukcijom. Sada se očekuju završni radovi koji bi trebali uključiti dodatno učvršćivanje postavljene konstrukcije i izgradnju veoma važnih pristupnih puteva s jedne i druge strane mosta, putevi koji će osigurati prometnu infrastrukturu da bi naš most bio u funkciji.

U očekivanju tih završnih radova kojima, istini za volju, nitko nikako ne nazire kraj, neu-morna ekipa graditelja našega mosta svaki dan je na licu mjesta, bagerist tvrtke koja izvodi radove već je davno skre-nuo tok rijeke Karaša, a trenutno stalno nešto kopa u okolini i ispod nedavno spojene konstrukcije. To bi bili glavni razlozi zbog kojih vjerujemo da će i naš most biti gotov negdje do kraja 2022. godine.

Ivan Dobra

PESCARI PE MALUL BĂLȚII!

După ce cumnatul meu, Mario, un novice în materie de pescuit, a reușit să captureze doi crapi care depășeau binișor limita legal admisă pentru a fi reținuți, am toate motivele să cred că lumea noastră pescărească s-a îmbogățit cu un nou membru.

Înainte de-a pleca în concediul mult așteptat din mijlocul verii, din luna lui cuptor, mai precis, am decis împreună cu cumnatul meu, Mario, să facem o ieșire scurtă pe malul unei bălți, la un un pescuit pașnic la crap și caras.

Am hotărât de comun acord să ne ducă cineva la locul cu pricina, care nu era foarte departe de casă, aproximativ 7-8 kilometri, pentru că în acest mod puteam să ne delectăm și noi cu o țuică din prune de vară din localitatea Carașova, locul nostru de baștină și, binenteles, să frigem puțină slănină cu ceapă pe malul bălții. Am ajuns la locul stabilit în jurul orei trei după masa, puțin prea devreme pentru apetitul peștilor, ce-i drept, dar nu și pentru al nostru.

Am momit locul unde urma să ne petrecem timpul în așteptarea unor smucituri mai zdravene dar, din păcate, Mario nu era pescar cu acte în regulă, astfel că aveam dreptul să pescuim doar cu o singură undiță. Iar până ce nada momită de noi a apucat să-și facă efectul și peștii să înceapă să se hrănească, noi am trecut la treabă. Am instalat tabăra unde urma să pescuim, am pregătit cina, am mai luat o dușcă, mai o ceapă, mai o poveste pescărească fără sfârșit. Mario excela în toate și am rămas oarecum surprins să aflăm o sumedenie de povești pescărești, care mai de care mai interesante, al căror principal protagonist a fost chiar el.

În tot acest timp peștii nu au dat nici un semn care să ne încurajeze în privința rezultatelor însă, ca pescar hoinar ce sunt, am ales o altă tactică de pescuit în speranța capturării unui șalău mai zdravăn. Am reușit să prind la repezeală doi peștișori mici și am trecut la prima dragoste din anii tinereții, pescuitul răpitorului la montură fixă cu peștișorul viu - momeală prins prin buze sau foarte puțin sub înotătoarea dorsală. Am știut din experiență că locurile cele mai bune pentru un astfel de pescuit sunt la marginea stufului și a ierburilor din apă unde stau la pândă căpcaunii precum știuca și șalăul. Dar nici această metodă nu ne-a fost de folos și am trecut imediat la faza inițială, pescuitul la crap, care a dat roade în ultimul moment, peștele fiind ademenit de bobitele de porumb și cocloașele de măcăliță.

Mario, un novice într-ale pescuitului la crap și caras, s-a dovedit un pescar de nădejde chiar în

ultimul moment, el prinzând doi crapi peste limita legal admisă, pe care i-am reținut pentru acasă. Nu au fost foarte mari, dar erau numai buni pentru a fi consumați cu o măcăliță și un mujdei de usturoi.

Am ajuns acasă cu bine, pe drum am oprit la primul magazin din cale pentru a ne aproviziona cu ceva bere rece. Fiind luna lui cuptor, aproape că am secăt pe malul bălții, temperaturile au trecut pragul de 38 de grade Celsius în timp ce pescuim pe malul bălții.

Odată ajunși acasă am trecut imediat la curățarea peștilor, doi la număr, iar Mario a început să încingă grătarul cu o ardoare pe care nu am observat-o la el până atunci. Să fi fost vorba, oare, despre euforia unuia care să gândească să intre în tagma noastră, cea a pescarilor pătimiși, impulsiv și de capturarea celor doi crapi? Nu știu, mă voi lămuri în perioada următoare.

În orice caz, am avut parte de o după masă de vis și o seară de neuitat, presărată cu pește proaspăt prăjit, mujdei de usturoi, măcăliță din făină de mălai de la Carașova și bere rece, care a curs din belșug până la orele dimineții.

Petru Milos

NOGOMETNI TURNIR ZAJEDNIŠTVA HRVATA

Nogometni Prolaza iz Karaševa osvojili su četvrto izdanje nogometnog turnira Zajedništva Hrvata nakon što su u završnoj utakmici pobijedili Zorile iz Vodnika s rezultatom 2-1.

Nakon što su prošle godine restrikcije nametnute da bi spriječile širenje koronavirusa spriječile i održavanje tradicionalnog nogometnoga turnira Zajedništva Hrvata, ovo veliko natjecanje nogometnih momčadi iz naših karaševskih mjesta uspjelo je nastaviti svoj lijepi put započet 2016. godine. Sudjelovale

kon prošlogodišnje stanke prouzročene nemilom pandemijom koronavirusa, neizmerno sam sretan i radostan kad ponovno vidim na okupu ovdje u Karaševu nogometne ekipe iz naših karaševskih mjesta. Htio bih zahvaliti općini Karaševo i rukovodstvu organizacije što su danas uz nas te administrativnom departmanu i odjelu za programe

za napore Zajedništva Hrvata za napore uložene u organiziranju natjecanja. Zamolit ću vas ovom prilikom za minutu šutnje kako bi odali počast nedavno preminulom striči Ivanu Mateji, čovjeku kojemu je srce kucalo za sport, entuziastu koji je uvijek bio uz nas. Pozdravljam, na kraju, sve sudionike i zahvaljujem vam što ste izdvojili vrijeme da budete danas i sutra na ovom turniru koji je, kao što znate, posvećen Svetoj Mariji, zaštitnici naše crkve, našega mjesta i sviju nas. Pobjeda prijateljstva i zajedništvo svih nas važniji su od bilo kojega sportskog dostignuća. Neka pobjedi sportsko prijateljstvo i zajedništvo, a pobjednici su svi sudionici ovoga nogometnog turnira. Svim prisutnim momčadima želim puno sportske sreće", rekao je predsjednik Zajedništva Hrvata na kraju svog govora.

gledatelji su na ovogodišnjem izdanju imali priliku vidjeti na djelu Recoltu iz Ravnika, Sporting iz Lupaka, Voinđu iz Jabalča, Partizana iz Nermiđa i Zorile iz Vodnika.

“Čast mi je sve vas srdačno pozdraviti prije samoga početka 4. izdanja ovoga nogometnog turnira Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj i poželjeti vam svima iskrenu dobrodošlicu, rekao je Slobodan Gera na samom otvaranju natjecanja. Na-

Nogometaši Prolaza iz Karaševa pobjednici su četvrtog izdanja nogometnog turnira Zajedništva Hrvata koji je održan 14. i 15. kolovoza 2021. godine na igralištu u Karaševu. Oni su u velikom finalu pobijedili Zorile iz Vodnika s rezultatom 2-1, nakon što su uspjeli preokrenuti početno vodstvo gostiju iz Vodnika. Gledatelji s igrališta smještenog pored rijeke Karaša su uživali u vrhunskoj i rezultatski neizvjesnoj utakmici. Vodnik je poveo sredinom prvoga poluvremena zgoditkom Petra Bece iz pravilno dosuđenog jedanaesterca i uspio je zadržati početno vodstvo do samoga kraja prvoga dijela unatoč brojnim stvorenim prilikama igrača Prolaza. Nogometaši iz Karaševa su opasno živjeli u drugom poluvremenu. Isti Petar Beca, inače vrhunski futsal igrač, pogodio je dva put stativu u drugom poluvremenu iz slobodnih udaraca i propustio povećati vodstvo Vodničanja. I kako to u nogometu obično biva, Milovan Gera je neobranivim udarcem s ruba šesnaesterca izjednačio rezultat, a isti igrač je pri samom kraju susreta, kada je utakmica glatko išla prema produžecima i eventualnim jedanaestercima, osvojio odbijenu loptu vratara gostiju i dodao Ivanu Hageganu koji je prekrasnim lobom prebacio golmana i obrambene igrače Vodnika. Bio je to zgoditak za vodstvo Prolaza 2-1 i osvajanje 4. izdanja turnira jer je glavni sudac susreta svirao kraj utakmice odmah nakon što su nogometaši iz Vodnika nastavili utakmicu s centra igrališta.

U utakmici za treće mjesto Starigrad Karaševu se nametnuo protiv Sportinga iz

ZILELE LITERATURII GERMANE LA UNIUNEA CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

Duminică, 29 august, Uniunea Croaților din România a găzduit ultimul eveniment cuprins în cadrul Zilelor Literaturii Germane, ediția XXXI, și anume prezentarea cărților „Alexander Tietz și lumea sa”, „Alexander Tietz și Banatul Montan”, editor – Erwin Josef Țigla și cartea bilingvă a poetului Mihai Șera, „Karaševsko ogledalo vrišti/Floarea mea de cireș”, apariție editorială a Uniunii Croaților din România. Această ediție a simpozionului literar a adus împreună autori contemporani de limba germană din România, Germania și Slovenia. La sediul central al Uniunii Croaților, participanții au fost întâmpinați de către președintele UCR, Slobodan Ghera, de reprezentanții Consiliului Coordonator, dar și de o pereche de tineri îmbrăcați în portul popular carașovenesc. Cu acest prilej, învățătoarea Maria Vlasici din Vodnic a prezentat cele două costume, femeiesc și bărbătesc, vorbind despre transformările acestuia de-a lungul anilor, dar și despre importanța cunoașterii portului popular, ca element esențial al identității locale. După prezentarea cărților, în aplauzele celor prezenți,

președintele Forumului Democratic al Germanilor din Caraș-Severin, Erwin Iosif Țigla i-a înmănat lui Slobodan Ghera o medalie, în semn de recunoștință pentru călduroasa găzduire și care reprezintă și o punte între cele două comunități, germană și croată.

La finalul evenimentului, cei prezenți au putut admira o expoziție de fotografii vechi în care sunt prezentate tradițiile, obiceiurile, portul popular și folclorul comunității croate de-a lungul vremii.

Lina Tincul

SUSRET U ZAJEDNIŠTVU

Boraveći u rodnom gradu Ričici kao počasni gost organizatora projekta „Ričica: 250 industrije”, dopisni član rumunjske akademije Mircea Martin posjetio je 17. kolovoza 2021. godine i obližnje Karaševu te zgradu Zajedništva Hrvata iz Rumunjske. U središnjem sjedištu organizacije, rumunjskog akademika i malu delegaciju, među kojima književnici Gheorghe Jurma i Erwin Josef Țigla, srdačno je primio Slobodan Gera, predsjednik Zajedništva Hrvata, a glavne teme razgovora odnosile su se na karaševsku narodnu nošnju i tradicije te na turistički potencijal Karaševa.

Mircea Martin je dopisni član Rumunjske akademije znanosti i umjetnosti i sveučilišni profesor, voditelj katedre za teoriju književnosti na Fakultetu za književnost Sveučilišta u Bukureštu.

Ivan Dobra

PRAZAN GOVOR

Živimo u svijetu i društvu lijepih fraza i obećanja. Živimo civilizaciju reklame i ponude.

Što je s izvršenjima? Na riječi je svatko dobar i plemenito opredijeljen. Danas u ovo reklamno vrijeme sve se pretvorilo u riječ i pohvalu. Sve se prodaje i time uljepšava. Nitko nije na riječima za mržnju, za ratove, za svađe... Svi smo za ljubav i plemenitost – na riječima. Ali opet, kao da više ne vrijedi ljudska riječ, kao da iza nje ne treba stajati čovjek cijelim svojim dostojanstvom.

Znači li i danas puno, riječ koju izričemo? Nažalost, konstatacija je općenita da se osoba ne izjednačuje sa svojom riječi. U našoj tradiciji riječ je vrednovana. Ona je bila kao čovjekov brk, čovjekov ponos. Tko nije držao do svoje riječi nije bio čovjek. Što je od svega toga ostalo danas? Svi mi imamo iskustva da je puno lakše izreći lijepe i dobre riječi negoli učiniti lijepe i plemenite čine. Tako je uvijek bilo, kako vidimo i iz današnjeg Evanđelja.

To je kušnja svakoga od nas, svakoga čovjeka. I toga treba biti svjestan i nastojati da ne ostanemo samo na lijepim riječima i reklamama. Netko reče da je zadnje vrijeme humanističko samo na riječima ali ne na djelu. Kao da školovanje nauči riječima i na riječima opredjeljenje, ali vrlo slabo ili barem neadekvatno provođenje u djelo riječi. Da li je veća opasnost čovjeku teoretičaru, školovanom, da ostane samo na riječima, negoli neškolovanom čovjeku?

Lijepa riječ otvara nebeska vrata, kaže narodna poslovice. Međutim, kao da ju Isus demantira, na prvi pogled. No, On također vrednuje lijepu riječ, ali traži da budemo identični lijepoj riječi. Ovo isto hoće reći i poslovice. Ona vrednuje lijepu riječ koja je izraz nutrine čovjekove. Lijepu riječ treba pratiti djelo, život. Takva identičnost, izgleda, da je bila jedino kod Isusa Krista, dok kod nas drugih ljudi uvijek postoji raskorak između riječi i djela.

Znale su zabluditi civilizacije zavodeći se lijepim riječima i obećanjima koja nisu slijedila djela i život. Koliko je ljudi zavedeno baš lijepim riječima, koliko prevara i svih nesreća iz lijepih riječi bez ikakvih djela?! Svi mi nasjednemo lijepim riječima, a i drugi su nasjeli našim lijepim riječima. Lijepa riječ koju prate plemenita djela – ideal je.

Krist govori o vjernicima koji su na riječima

i vjerom opredijeljeni za dobro i plemenitost, za ljubav, a od svega tog ne učine ništa. Svoje riječi ne pretvaraju u djela. Riječ treba postati tijelo, pa je tek tada spasiteljska, kao i sam Isus Krist. Kao da su kršćani, radi svoje vjere, skloni lakom prihvaćanju i neizvršavanju obećanja. Normalnije im je prihvatiti i ne izvršiti nego li ne prihvatiti a izvršiti. Ova druga varijanta je češća kod "nevjernika" negoli kod vjernika.

Vjernici sve iz Evanđelja prihvaćaju, ali ne izvršavaju. Je li to farizeizam, koji Isus odbacuje i osuđuje? Farizeizam jest ta koja lijepo prihvaća i ne izvršava. Farizeizam nije licemjerje niti laž. Farizeizam je, skoro bi se moglo reći, karakterna crta. Lijepa reklama iz koje ne stoji odgovarajuća stvarnost. Isusu se više sviđao svjestan grješnik nego li lažan pravednik. Koliko li ima ljudi koji 'ne prihvaćaju' ni Evanđelje, ni kršćansko vjerovanje (ljubi Boga i bližnjega svoga), ali koji u svojem životu ostvaruju Isusov poziv.

Čak puno dosljednije i potpunije negoli oni koji vjeruju i koji se pozivaju na Isusa Krista. Tim Isus kaže da su bliže 'kraljevstvu Božjem' nego li oni koji misle da su već u njemu. U kontekstu današnjeg Evanđelja upitajmo se o našim ispovijedima. Sve prihvaćamo sve obećajmo, a malo od toga izvršimo. I tako se polagano formiramo u farizeje, što je nespojivo s Isusovim putem. Isto tako poznamo toliko 'nevjernika' koji ostvaruju Isusov poziv.

To su ti grješnici radi kojih je Isus došao. Oni su svjesni svoje nesavršenosti i grješnosti, pa tako 'odbačeni' bivaju bliže od onih 'bližih'. Oni koji su se opredijelili za stvaranje novog svijeta i novog čovjeka trebali bi biti vjerni svojim obećanjima i svojim riječima. Treba povratiti vrijednost (život) riječima. Ne smijemo se pretvoriti u lažne reklame.

Kršćanstvo je uvijek bilo na plemenitim riječima, ali nažalost uvijek nije bilo na stvarnim djelima prema riječima. Koliko lažnosti u našem bratstvu, povezanosti...? Božja je milost, pomoć, koji ispunjavaju riječi i ostvaruju djela Božja, djela ljubavi.

Najlošije je kad nema ni riječi ni djela! Isus je Riječ koja je postala Tijelo (Djelo). Na to smo svi pozvani.

Dr. theol. Davor Lucacela

Lupaka s rezultatom 2-0. Prije završne utakmice turnira odigrana je po skraćenom vremenu prijateljska utakmica veterana iz karaševske općine i veterana iz lupačke općine. Vrijednu pobjedu su u ovoj utakmici zabilježili veterani iz općine Lupak nakon što su s rezultatom 3-0 nadigrali vječite rivale iz karaševske općine.

Prvoga dana turnira, kad su odigrane sve utakmice po skupinama, svjedočili smo pravom nogometnom maratonu. Prolaz Karaševo je u prvoj odigranoj utakmici pobijedio Voinđu iz Jabalča s rezultatom 2-0, Starigrad Karaševo je odigrao neriješeno 0-0 protiv Sportinga iz Lupaka, Zorile Vodnik dobile su Partizan iz Nermida s 4-1, zatim je Partizan odigrao neriješeno 1-1 protiv Voinđe, Sporting je s 1-0 pobijedio Recoltu, Prolaz je pobijedio Zorile iz Vodnika s 4-0, Zorile su se nametnule protiv Voinđe s 3-0, Recolta iz Ravnika je odigrala neriješeno 1-1 protiv Starigrada, a Prolaz je u zadnjoj utakmici pobijedio Partizan s rezultatom 2-0. U polufinalnim utakmicama, koje su odigrane 15. kolovoza, Zorile, s dva isključena igrača, su pobijedile Sporting s 2-1, a Prolaz je s 2-0 pobijedio Starigrad.

Miodrag Tinkul, koji je za pobjedničku momčad Prolaza postigao četiri zgoditka, dobio je nagradu za najboljeg strijelca turnira, fair play nagradu dobila je i ovaj put momčad iz Jabalča, dok je za najboljeg vratara izabran igrač Prolaza Petar Domanjanc. Svim prisutnim momčadima uručene su na kraju nogometnog turnira diplome za sudjelovanje i pokali, a ponajboljim ekipama uručeni su pehari i medalje.

Ivan Dobra

PROSLAVLJEN KIRVAJ U VELIKOM KARAŠEVU

Dana 15. kolovoza, na veliki kršćanski blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo, stanovnici Karaševa proslavili su svoj tradicionalni kirvaj.

Tradicionalni karaševski danac

U duhu tradicije mještana sam Dan zaštitnice župe proslavljen je svečanom Svetom misom u crkvi iz Karaševa. Ove godine je Svetu misu u karaševskoj crkvi održao vlč. Mikola Lauš, ravnatelj temišvarске biskupske kancelarije, uz suslavlje domaćeg župnika Petre Rebedžile, dok je prigodnu propovijed održao vlč. Milja Sima, župnik klockotičke župe. Kao i pretprošlih godina, prelijepa crkva igrađena davne 1720 godine, bila je prepuna vjernika, kako gostiju, tako i mještana.

Nakon izlaska iz crkve, karaševski knez Petar Bogdan i zastupnik Hrvata Slobodan Gera su povodom blagdana Velike Gospe i seoskog kirvaja, svim sumještanima i njihovim gostima uputili iskrene čestitke i poželili im ugodno druženje među članovima obitelji i prijateljima. Kirvaj je i ove godine privukao u rodno selo mnoge Karaševce, danas razasuti po svim stranama svijeta. Rijetke su kuće bez gostiju, pa se na taj dan u selu broj žitelja skoro podvostruči. Osim što Karaševci i njihovi gosti ovaj dan slave Svetom misom u crkvi, oni ga slave i u kućama, unutar obitelji, zajedno s bliskom rodbinom i prijateljima pristiglih iz drugih mjesta.

Adelina Ifca, Jabalče

Iako prošle godine, zbog mjera uvedenih u borbi protiv širenja koronavirusa, u centru sela nije bilo organizirano tradicionalno pučko veselje, te je to mjesto bilo pusto, ove je godine, u večernjim satima ponovno pokrenut tradicionalni karaševski danac. Obučeni u prelijepu karaševsku narodnu nošnju, članovi ansambla Karaševska zora, uz muziku formacije Zorana Birte, zaplesali su ispred otvorene scene Zajedništva Hrvata stari karaševski danac i portanje. Također, na prvi dan kirvaja, nastupila je po prvi put na otvorenoj sceni i mlada glazbenica, Adelina Ifca. Veoma nadarena, mlada glazbenica ima samo devet godina, rodom je iz Jabalča, te je sa svojim prelijepim glasom oduševila publiku iz Karaševa.

Napomenimo da je troškove za muzičku formaciju pokrilo Zajedništvo Hrvata, a uopće je poznato da naša organizacija već godinama financira iz svog budžeta muziku na kirvajima u svim našim karaševskim mjestima.

Lina Tincul

KOLOVOZ – VRIJEME PREDAHA I POVRATKA KORIJENIMA

Vrućine velike ovladale su našim krajevima i cijelim ovim dijelom Europe.

Toliko je toplo da su i noći vruće. Zemlja, ljudi, biljke, šume, polja i životinje vape za „dobrom i ugodnom kišom“ kako je znao moliti pokojni lupački župnik, vlč. Marijan Tjinkul. Kiša, voda, rashlađenje, predah od vrućine koja topi sve, potrebna je svima.

A kolovoz je upravo takav mjesec, u ovim vremenima, mjesec predaha, mjesec godišnjih odmora. Za veliki broj naših ljudi koji žive izvan zemlje, ovo je i mjesec povratka korijenima, povratak u rodna mjesta. Poseban je povratak ove godine jer skoro godinu i pol svijet je bio pod opsadom opake bolesti, koja je uzrokovala pandemiju.

Kako izgledaju naši korijeni trideset godina nakon Revolucije iz 1989. godine? Svakako ne kao prije trideset godina. Sve se kroz vrijeme mijenja i normalno je da bude tako. Bilo je tu svakakvih promjena, i dobrih i manje dobrih. Dobrih je promjena bilo puno, vidi se to u izgledu naših mjesta, u izgledu kuća, škola, materijalnih mogućnosti, napredaka. No, ne možemo zanemariti činjenicu da su se među tim dobrim promjenama uvukli i veliki izazovi, provokacije za opstanak naših mjesta. Utihnuli su školski zvončići u nekoliko naših škola. Iako, uza sve kritike, iz ovih je škola otišlo i uspjelo u svijetu, u raznim zanimanjima, veliki broj naših ljudi i mladih.

Prestale su se okretati preslice i vretena s kudeljama vune, prestali su razboji na kojima su se tkale kece i kanice... Bregovi su utihnuli, na njima se ne čuju zvončići jaganjca ili drugih životinja. Livade su zaspale pod žarkim suncem. Prava je radost vidjeti na nekim livamadama vesele plastove mladoga sjena. Na nekima je, nažalost, sjeno preraslo voćke i salaše. I tako dalje, ima se tu još toga za vidjeti, opaziti i zamisliti nad viđenim na našim poljima i livadama.

I ne, nije da se te livade ne bi kosile i polja obrađivala, već je do toga da nema više naših ljudi. Oni stariji su preselili na drugi, bolji svijet, da previše ne tuguju nad onime što se događa. Drugi,

mlađi, odselili su u druge krajeve. Neki se povremeno vraćaju, neki rijetko, neki nikako. Korijeni polako presušuju...

Možda zvuči malo pretenciozno pitanje, a kako bez korijena dobro i uspravno se držati u životu? Poput biljaka, može se dogoditi i presađivanje. Samo iz iskustva znamo da ne uspije sve što se presadi. Neke biljke, kao i ljudi, prežive presađivanje, odnosno preseljenje, neke se pak osuše, ne mogu pustiti korijenje negdje druge.

Unatoč svim poteškoćama, kako bi naši stari rekli: „najbolje teraju one koje se ne kreću“, čvršće su i snažnije. No, živimo u stoljeću kretanja, brzog kretanja, brzog razmišljanja, brzog reagiranja, brzog odlučivanja, brzog odustajanja...brzine u svemu. Samo što brzina nije uvijek sve. Ove su misli poticaj za razmišljanje u ovom vrućem mjesecu godišnjih odmora, mjesecu povratka korijenima. Jer koliko god daleko bili, korijeni nas uvijek vuku, prije ili kasnije čežnja za rodnim mjestom, za rodnim krajevima stiže nas i bar ponekad nas dovodi natrag.

A u ovim vrućim letnjim danima, kada sunce žeže na nebu, naši nas visoki i stari orasi čekaju da pod njihovim krošnjama nađemo hlad i mir, za dušu i tijelo. Da pronademo onaj mir i predah koji nam samo rodni kraj može dati. Sretan predah svima koji se bar nakratko vraćaju i hvala našim starima koji su čuvali naše korijene! Pazimo da se ne iskorijenimo i čuvajmo svoje korijenje!

Maria Lačhici

HODOČAŠĆA I HODOČASNICI

Kolovoz je mjesec velikih vrućina, žege, topline.

Ove godine je kolovoz u termometrima dizao temperature i do pedeset stupnjeva u nekim mjestima. Mjesec je to suše, požara. Nažalost, požar je harao i našim mjestima.

Gledajući sva ta žalosna zbivanja, ne možemo ne pomisliti na znakove, na znakove pored puta koje Bog stavlja pred nas. A život je put, putovanje. Putovanja su nekad teška, nekad lagana, nekada tužna, nekada vesela. Nekada putujemo sami, nekada u društvu. Putovanje znači ujedno i hod prema nepoznatom, prema nečemu čemu se samo možemo nadati da će biti dobro, da će ishod putovanja biti pozitivan, da ćemo na cilj stići živi i zdravi.

A hoće li putovanje kroz život ostati samo obično putovanje ili postati i hodočašće, znači hod, putovanje kojem nastojimo častiti Boga i Božje vrednote ovisi o nama.

Davno sam na jednom hodočašću u Mariju Čiklovu od jedne žene iz naših sela čula da kada bi god ona imala na nekakav veći problem ili prepreku sjela bi na vlak (na tren) i otišla u Mariju Radnu. Tada mi nije baš bilo jasno kako to da samo tako sjedneš na vlak i ideš u Mariju Radnu? Kasnije sam shvatila da je ona hodočastila kada god je mogla kako bi potražila savjet, utjehu, razjašnjenje, pomoć i sve ono što je njoj tada bilo potrebno.

U naše doba ljudi puno putuju, u daleke zemlje, u daleke gradove, na daleke i egzotične otoke, na odmore, na zabave. I dobro je da je tako i da to mogu, jer nekada se nije moglo toliko putovati, a i nije bile mogućnosti. Među svim tim putovanjima, treba primjetiti, da ljudi naših krajeva, često idu na hodočašća. U Mariju Čiklovu, u Mariju Radnu, u Međugorje, u Lurd, u Fatimu, uglavnom idu.

Nije mi poznato da li je netko išao na hodočašće, pješice u Santiago de Compostela, jedno od najpoznatijih hodočasničkih svetišta na svijetu. U tom se svetištu čuvaju moći Svetog Jakova. Zanimljivo je da sve veći broj ljudi odlučuje krenuti pješice na put u Santiago de Compostela, koji je dug oko 800 kilometara od granice sa Francuskom do ovog velikog svetišta. Hodočašće

poznato pod imenom Camino privlači tisuće i tisuće ljudi svake godine. Santiago de Compostela, koji se nalazi u španjolskoj pokrajini Galiciji, u srednjem je vijeku bio jedan od tri sveta mjesta kamo su kršćani hodočastili, uz Jeruzalem i Rim. Camino de Santiago, ili Put u Santiago ili Put svetog Jakova jedno je od najpopularnijih hodočasničkih mjesta na svijetu, ne njegovoj je ruti izgrađeno oko 1.800 vjerskih i svjetovnih građevina, velikog povijesnog značaja. Svjedoči o snazi kršćanske vjere. Mnogi kažu da se na ovaj put kreće onda kada čovjek osjeti poziv da krene na ovo hodočašće. Hodočaste pripadnici raznih vjera, nacija, čak i ateisti. I poznati brazilski pisac Paulo Coellho hodočastio je pješice u Santiago de Compostela koje je dobilo ime po Svetom Jakovu, čiji se grob nalazi u ovdašnjoj velebnoj katedrali.

Hodočaste u ovo svetište ljudi iz svih krajeva svijeta, a traže bilo oprost grijeha, ozdravljenje duše ili tijela, traže razne odgovore, milost, idu u znak zahvalnosti za uslišene molitve, odnosno svatko za svojim mislim, molitvama ili željama. U srednjem su vijeku, kada je harala kuga, ljudi hodočastili da izmole ozdravljenje.

Nije svakome dano i nema svatko mogućnost ići u Santiago pješice, ali ima blizu toliko nama draga hodočasnička mjesta, Marija Čiklova i Marija Radna. Nekada su ova dva svetišta bila prepuna nas, mještana karaševskih sela, na blagdane Velike i Male Gospe. A toliko su nam potrebna ta hodočašća u ovim teškim vremenima pandemije kroz koju prolazimo i kojoj kao da se ne nazire kraj. Kažu da je Srednji Vijek bio taman, no gledajući iz perspektive pandemije, raznih teških bolesti koje haraju modernim svijetom, iz perspektive teških vremenskih nepogoda, da li ovaj naš Novi Vijek puno svjetliji? Izvana sigurno jest, obasjan svjetlima, ali unutar ljudi ima dosta mraka i magle, o čemu svjedoče i tolike duševne bolesti, nezadovoljstva, depresije itd.

Naši su stari svake godine izdvajali vrijeme za bar jedno hodočašće, kako bi zahvalili i molili. Nastojmo, ugledavši se na njihov primjer, ne biti samo obični putnici, krenimo prema svetištima i postanimo hodočasnici.

Maria Lačhici

PODIJELJEN SAKRAMENT KRIZME U KARAŠEVU

U ponedjeljak, 16. kolovoza 2021. godine, na drugi dan karaševskog kirvaja, biskup Josif Csaba Pal podijelio je sakrament potvrde ili krizme 53. mladih župe Marijina Uznesenja iz Karaševa.

Krizmu su primili 25 djevojčice i 28 dječaka, a za sami čin pripremao ih je župnik Petar Rebedžila. Njegov rad ocijenio je i biskup Pal uobičajenim propitivanjem krizmanika u crkvi prije početka svečanog krizmanja. Većina krizmanika je naučila traženi vjeronauk, a i biskup

Biskupa je na početku misnog slavlja u crkvi Marijina uznesenja iz Karaševa toplo pozdravio i zaželio mu dobrodošlicu karaševski župnik, vlč. Petar Rebedžila: "Dragi krizmanici, dragi roditelji, dragi vjernici, dopustite da u moje i vaše ime pozdravim oca biskupa koji je došao da administrira sakrament

je bio zadovoljan prikazanim znanjem. Dijeljenje sakramenta Svete potvrde obavljeno je pred brojnim vjernicima, članovima, obitelji i kumovima. Za ovu prigodu krizmanici bili su odjeveni u karaševsku narodnu nošnju koju su ponosom odjenuli na ovaj svečani dan.

Svečano misno slavlje tijekom kojega je podijeljen sakrament krizme počelo je u 11:00 sati. Predvodio ga je Josif Csaba Pal, biskup temišvarске biskupije, uz koncelebraciju domaćeg župnika Petra Rebedžile, vlč. Mikola Lauša, ravnatelja temišvarске biskupske kancelarije i još nekoliko svećenika porijeklom iz karaševskih sela.

Svete potvrde našoj djeci kao pečat Duha svetoga, da Duh sveti radi u njihovim dušama kako bi bili dostojni vječnoga kraljevstva".

U prigodnoj propovijedi biskup je izrazio radost što je mogao podijeliti ovaj sveti čin s ovim mladim ljudima i ukazao na važnost Duha Svetoga i njegovih darova u našem svakodnevnom životu. "Iznimno sam radostan što se nalazim danas u vašoj sredini. Kada bi se biskup sam molio za dolazak Duha svetoga, On bi došao, ali ako se više nas molimo i svi otvaramo dušu, Njegov dolazak bi bio neupitan, opipljiv, snažniji, bolje bismo osjetili da se nalazi između nas. Upravo zato molim sve vas koji ste danas

ovdje u crkvi da se zajedno s nama, svećenicima, duboko molite za dolazak Duha svetoga, kako bi On ušao i u one strane gdje mu nismo možda dosad dopustili i u ona mjesta gdje mu nismo možda odgovorili s "Da". Imajmo snage da mu odgovorimo: da, Bože, danas ću napraviti ovaj korak, napraviti ću šta od mene tražiš!"

Lina Tincul

PISAC COSMIN NEIDONI

Cosmin Neidoni iz Temišvara, autor poezije, kratke proze i eseja, govori nam o sebi, o šarmu svog djetinjstva provedenog u Rekašu i o svojoj strasti prema filozofiji i književnosti.

Život na 40 godina", "Kraljevstvo najljepših udaljenosti", "100 ljubavnih pjesama i jedna pjesma očaja" te "Kao jedan nedjeljni dan" samo su neke od autorovih knjiga koje su izazvale cijjenjenje čitateljske publike i koje ćemo također predstaviti čitateljima Hrvatske grančice.

Cosmin Neidoni rođen je 8. ožujka 1975. u Temišvaru. Diplomirao je na Fakultetu za književnost i filozofiju u Temišvaru. Studirao je poslijediplomske studije na "Jean Monet, School of Comparative European Political Studies", sa Sveučilišta Zapad u Temišvaru. Piše i objavljuje na rumunjskom i njemačkom jeziku, čitaju ga i citiraju časopisi i kulturne stranice iz Austrije, Njemačke i Švicarske.

M-am našcut în Timișoara pe 8 martie 1975. Spun asta fiindcă am o amprență, o sensibilitate specific feminină care transpare și la nivelul scrisului.

Copilăria mi-am petrecut-o paradisiac în Recaș, și spun asta fără nicio exagerare. Odată pentru că am avut părinți formidabili și pentru că am crescut cu sentimentul de siguranță, dar și cu sentimentul de comunitate pe care atunci am experimentat-o cu multe etnii și de care ulterior am devenit conștient. În dreapta mea locuia o familie de maghiari, în stânga o familie de germani, la câteva case mai încolo era o familie de croați, la diagonală erau câteva case de evrei... Noi în copilărie am vorbit cam toate limbile care se vorbeau în Recaș: germana, dar nu germana literară ci svăbește, croata, dar croata regională – șocățește – cum îi spuneam noi, româna, maghiara, însă mai puțin și chiar țigănește pentru că aveam și prieteni romi. Prin urmare, sentimentul acesta de comunitate, conștiința aceasta a multiculturalității (deși la vremea respectivă nu mi-am formalizat-o și conceptualizat-o așa cum o spun acum) am avut-o încă de mic. Dat fiind că mama este de naționalitate croată (pe linie maternă, bunicii sunt tot croați!), eu am vorbit zilnic în familie română și croată (mă rog, șocățește...). Am crescut bilingv, iar acest fapt mi-a sensibilizat urechea pentru tot ce înseamnă limbă străină, pentru că ulterior, când am învățat la nivel

literar germana și engleza, mi-a fost mult mai ușor.

Aș spune că limba mea maternă rămâne, totuși, limba română, pentru că în orizontul limbii române am reușit să îmi pun la punct dexteritățile, acrobațiile stilistice, retorice. Limba mea croată a rămas la un nivel cu un vocabular destul de sărac, pentru că nu am stu-

diat-o la nivel literar. Sentimentul meu este că limba mea maternă este limba română, în pofida faptului că eu am vorbit și vorbesc și acuma cu mama, de fiecare dată, limba croată.

Prima carte am publicat-o la 19 ani. Era o carte de poezie care, onest vorbind, nu are nicio valoare literară. Trebuie să recunosc că ceea ce m-a făcut să scriu a fost dorința de a intra în grațiile fetelor și ale colegelor mele. Pentru că ele erau sensibile, atente la poezie, la muzică ș.a.m.d., iar eu eram un tip foarte timid (timiditate de care nici acum nu m-am vindecat întru totul) și prin intermediul scrisului am încercat să le captez simpatia. Singura valoare a acelei cărți este de natură afectivă, ea reflectă preocupările mele emoționale din vremea respectivă.

Scrisul are pentru mine trei virtuți. Are valoare terapeutică. După ce am divorțat la vârsta de 39 de ani, pentru că am trecut printr-o perioadă turbulentă la un moment dat, am scris pentru a mă vindeca, pentru a scoate la suprafață toate lacrimile neplânse, cuvintele nerostite. La 40 de ani mi-am dorit și am început să scriu o carte, care ulterior s-a și numit „Viața la 40 de ani”. Am publicat-o după doi ani și trebuie să spun că scrierea ei mi-a adus foarte multă bucurie. A fost, cum am spus, o terapie, dar și o limpezire a gân-

durilor – o altă virtute a scrisului. Ceea ce ne este dat nouă să înțelegem, înțelegem în chip fatalmente fragmentar și haotic, iar scrisul este un act de ușoară artificializare a fragmentalității înțelegerii noastre. Motiv pentru care, un beneficiu colateral al actului de a scrie este cosmetizarea gândurilor, scoaterea lor din haos și transferul lor în cosmos („cosmos” înseamnă ordine din punct de vedere al etimologiei grecești). O a treia virtute a scrisului din unghiul din care îl privesc eu este aceea că o carte se comportă și pentru cel care o scrie și pentru cel care o citește ca o oglindă. Atunci când tu ca cititor te regăsești în alcătuirea cărții, îndrăznesc să spun că acea carte și-a atins menirea. Dincolo de această funcție mai este și cea de informare, de documentare, sau, pur și simplu, plăcerea de a te plimba într-un orizont ideatic, frumos articulat. Dar, îmi place să spun că una din virtuțile unei cărți bine scrise este aceea de a se preschimba, de a prilejui potențialului cititor de a se regăsi în alcătuirea realității discursive.

Într-o zi spre sfârșitul clasei a XI-a, țin minte că mă plimbam prin Timișoara unde erau foarte mulți vânzători de carte ambulantă și mi-a căzut în mână o carte: „Viața, amorul, moartea” al cărui autor este Schopenhauer. Pe coperta 4 a cărții am citit următorul paragraf: La ce te poți aștepta de la o lume în care toți trăiesc numai pentru că sunt prea lași pentru a se sinucide? Textul acesta m-a zguduit foarte tare și atunci am început să citesc tot mai mult în zona aceasta a filozofiei. Acesta a fost resortul declanșator al dorinței de a mă înscrie la facultatea de filozofie. Nu am intrat din prima la facultate, dar a fost o perioadă foarte bună în care am citit masiv, o perioadă în care i-am descoperit pe esești români: Pleșu, Patapievici și Liiceanu, care îmi sunt acum modele de literatură eseistică. Cu Horia Patapievici am corespondat și l-am considerat a fi magistrul meu. Am trăit o relație de discipolat în orizont epistolar.

Parte din cărțile pe care le-am scris sunt cărți de eseuri. Una dintre acestea este „Regatul celor mai frumoase depărtări”. Perioada aceea mi-a prins foarte bine, pentru că atunci când am intrat la facultate m-am simțit cu adevărat matur, am simțit că asta îmi place foarte mult să fac. Chiar dacă acum nu îmi câștig existența de pe urma filosofiei, de altfel cred că este și foarte greu să faci asta, nu m-am înstrăinat prea mult de vocația aceasta a discursului speculativ. Filosofia însemnând prin excelență dialog și speculație,

iar asta se regăsește și în cărțile mele.

Îmi place foarte mult să vorbesc cu oamenii. Una din cărțile pe care am scris-o este o carte de dialoguri, scrisă împreună cu un preot din Brașov, pe nume Cristian Muntean. Eu sunt catolic ca și confesiune religioasă iar Cristian Muntean este preot ortodox. L-am cunoscut cu ocazia unei lansări de carte pe care am avut-o la Brașov și m-a fascinat erudiția, simplitatea și cumsecădenia lui. I-am propus să stăm de vorbă și...am stat de vorbă opt luni de zile, iar dialogul nostru s-a materializat într-o carte: „Ca o zi de duminică”. Din punctul din care o privesc, cartea este interesantă prin aceea că pune față în față dialogul dintre un licențiat în filozofie cu un licențiat și doctorand în teologie, pe de altă parte un catolic și un ortodox și felul în care se poate trăi, la propriu, ceea ce în termeni teologici și filozofici se numește consangvinitate. Acel termen de frăție care provine din fapul că deși suntem din orizonturi profesionale și religioase diferite, în virtutea faptului că ne raportăm la aceeași Majestate divină – suntem frați, în cele din urmă.

Mă simt atașat de toate cărțile mele fiindcă în toate am pus o parte din substanța mea lăuntrică, pentru că a scrie o carte înseamnă a dezvolta o substanță interioară. La fel ca pe un film în varianta clasică, când îl dezvoltai, dezvoltai ceva ce se producea în nevăzutul realității imediate. Mă și întrebam de multe ori: La ce bun toată literatura lumii dacă ea nu ar fi un mare depozit al simțirii umane? Literatura lumii, în toată desfășurarea ei la scară istorică largă, reflectă toate simțirile umane. Eu cred că dacă, într-un mod ipotetic, ne-am imagina că lumea ar dispărea la un moment dat, ea ar putea fi refăcută în întregime pe baza cărților. Pentru că în cărți se reflectă tensiunile, bucuriile, speranțele, angoasele noastre – care sunt umane. O carte scrisă în secolul XVIII își păstrează actualitatea pentru că substanța ultimă este inalterabilă, nu are de a face cu vremea pe care o trăiești.

Daniel Lucacela

